

Darko Štrajn

Nekaj izhodiščnih namigov za razpravo SLODRE 5. 12. 2019

»Raziskovanje med politiko in znanostjo v zadnjih štirih desetletjih«

- Politike ne gre poenostavljeno »demonizirati« in še manj idealizirati znanost (stroko), ki praviloma interiorizira politična nesoglasja. Toda, v posameznih zgodovinsko-družbeno-kulturno-ekonomskih konstelacijah se izkaže asimetrija v razmerju moči med politiko in znanostjo.
- Poskus zadnje šolske reforme v obdobju socializma je izpostavil še danes aktualno dilemo: ali ima v vzgoji in izobraževanju prioriteto posredovanje znanja ali usposabljanje za poklice? Hkrati je dogajanje ob tej reformi pokazalo učinkovanje izobraževalnih transformacij na procese družbenih sprememb.
- *Primer Pedagoški inštitut!* Ustanova je zaradi svojega položaja v sistemu šibkejše zavarovana z avtonomijo kot univerzitetne enote na tem področju. Na tem primeru je mogoče ilustrirati, da je v dobi tako imenovane demokratizacije bilo več demokracije kot 30 let pozneje, ko logika odločanja »od zgoraj navzdol« vse bolj postaja nova normalnost.
- V zadnjih štiridesetih letih so se včasih utemeljene ali neutemeljene politične težnje in intervencije v šolsko polje prepletale z znatnimi transformacijami v formaciji polja raziskovanja, ki jo označujejo vse večja interdisciplinarnost, internacionalizacija, vplivi digitalizacije, naraščanje števila raziskav v lovu za podatki itn. Ti procesi vsebujejo tudi konceptualna nasprotja med raziskovalnimi trendi, med »tradicionalisti« in inovatorji, med zagovorniki različnih učnih metod in tudi med zagovorniki različnih idej o »arhitekturi« šolskega sistema.
- Organiziranost znanosti, ki stavi na »konkurenco«, na »najboljše raziskovalce« in na izključevanje »slabih« (lahko) prizadene procese postavljanja novih paradigem in dolgoročno usmerjeno temeljno raziskovanje tudi na področju raziskovanja vzgoje in izobraževanja.
- Politični konsenz je nujna podlaga za šolske reforme. Odsotnost takega konsenza je paradokсно očuvala pred hujšimi posegi sistem, ki je nastal s šolsko reformo v devetdesetih letih.